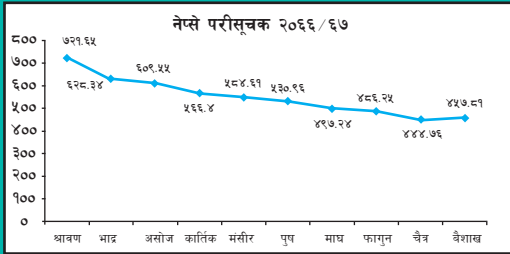

धितोपत्र बजारका लगानीकर्ताले

जान्नुपर्ने कुराहरू

(लगानीकर्ताको हितका लागि प्रकाशित)

धितोपत्र आवेदन फर्म बुझाउनेहरूको लाईन

बोर्डमा लगानीकर्ता प्रशिक्षण कार्यक्रम

नेपाल धितोपत्र बोर्ड

योजना तथा विकास विभाग

पो. ब. नं. ६०३९, गौशाला, काठमाडौं ।

फोन नं. ४९९०३२२, ४९९०३२३, ४९९०३२९

फ्याक्स नं. ४९९०३३४

ई-मेल: sebo@ntc.net.np

वेब-साईट: www.sebonp.com, www.sebon.gov.np,
www.sedfar.gov.np

नेपाल धितोपत्र बोर्ड

**धितोपत्र बजारका लगानीकर्ताले
जाण्नुपर्ने कुराहरु**

धितोपत्र बजारका लगानीकर्ताले जान्नुपर्ने कुराहरू

प्रथम संस्करण : २०६७
प्रकाशक : नेपाल धितोपत्र बोर्ड
योजना तथा विकास विभाग
पो. ब. नं. ५०३१, गौशाला, काठमाडौं ।
फोन नं. ४११०३२२, ४११०३२५, ४११०३२१
फ्याक्स नं. ४११०३३४
ई-मेल: sebo@ntc.net.np
वेब-साईट: www.sebonp.com,
www.sebon.gov.np,
www.sedfar.gov.np

धितोपत्र भनेको के हो ?

संगठित संस्थाहरुद्वारा निष्काशन तथा बिक्री गरिने सेयर, डिबेन्चर, वण्ड, सामूहिक लगानी कोषका युनिट तथा धितोपत्र बजार (स्टक एक्सचेञ्ज) मा खरिद बिक्री कारोवार हुन सक्ने भनी नेपाल धितोपत्र बोर्डले तोकिदिएको अन्य धितोपत्र वा त्यस्तो धितोपत्र खरिद, बिक्री वा विनिमय गर्न सक्ने अधिकारपत्रका साथै नेपाल सरकारद्वारा वा नेपाल सरकारको जमानतमा संगठित संस्थाले जारी गर्ने बचतपत्र तथा ऋणपत्रलाई समेत धितोपत्र (Securities) भनिन्छ ।

धितोपत्र कति प्रकारका हुन्छन् ?

प्रतिफल तथा जोखिमका आधारमा धितोपत्र विशेष गरी तीन प्रकारका हुन्छन् । उच्च लाभ तथा उच्च जोखिम हुने धितोपत्र सेयर; मध्यम लाभ तथा मध्यम जोखिम हुने अग्राधिकार सेयर, संस्थागत ऋणपत्र (डिबेञ्चर), एकांक, सामूहिक लगानी योजना; तथा न्यून जोखिम तथा न्यून प्रतिफल हुने सरकारी विकास ऋणपत्र (वण्ड) आदि ।

साधारण सेयर भनेको के हो ?

कम्पनीले आर्जन गरेको नाफाबाट अग्राधिकार सेयरधनीहरुलाई तोकिएको दरमा लाभांश वितरण गरिसकेपछि बाँकी हुने रकमबाट लाभांश वितरण गरिने गरी जारी गरिएको धितोपत्रलाई साधारण

सेयर भनिन्छ । साधारण सेयरमा लगानी गर्ने लगानीकर्ताहरूलाई आफ्नो लगानीको मात्राअनुसार सम्बन्धित कम्पनीको स्वामित्व प्राप्त हुन्छ । कम्पनीको स्वामीको हैसियतले साधारण सेयरधनीहरूले बढि जोखिम उठाउनु पर्दछ ।

अग्राधिकार सेयर भनेको के हो ?

कम्पनीले आर्जन गरेको मुनाफाबाट तोकिएको दरमा लाभांश वितरण गर्ने गरी जारी गरिएको सेयरलाई अग्राधिकार सेयर भनिन्छ । कम्पनीले वितरण गर्ने लाभांश सम्बन्धमा साधारण सेयरवालाकोभन्दा अग्र अधिकार हुने हुनाले नै यसलाई अग्राधिकार सेयर भनिएको हो । अग्राधिकार सेयरधनीहरूले आफ्नो हकहितसंग सम्बन्धित विषयमा छलफल हुने अवस्थामा बाहेक अन्य अवस्थामा कम्पनीको वार्षिक साधारणसभामा भाग लिन पाउदैनन् ।

बोनस सेयर तथा हकप्रद सेयर भनेको के हो ?

कम्पनीको बचत वा जगेडाकोषलाई पुँजीकरण गरी विद्यमान सेयरधनीहरूलाई लाभांशको रूपमा दिइने थप सेयरलाई बोनस सेयर (Stock Dividend) भनिन्छ, भने विद्यमान सेयरधनीहरूको सेयर खरिद गर्ने पहिलो हक हुने गरी उनीहरूलाई समानुपातिक रूपमा सेयर बिक्री गर्न जारी गरिने थप सेयरलाई हकप्रद सेयर (Right Share) भनिन्छ ।

डिबेञ्चर अर्थात संस्थागत ऋणपत्र भनेको के हो ?

तोकिएको दर र समयमा साँवा तथा व्याज भुक्तानी गर्ने शर्तमा जारी गरिएको धितोपत्रलाई डिबेञ्चर भनिन्छ । यसको अंकित मूल्य साधारतया रु.१००० हुन्छ । डिबेञ्चरवालाहरुले आफूले गरेको लगानी रकममा तोकिएको दरमा वार्षिक वा अर्धवार्षिक रुपमा व्याज प्राप्त गर्छन् । डिबेञ्चरवालाहरुलाई कम्पनीको वार्षिक साधारणसभामा सहभागी हुने अवसर र मतदान गर्ने अधिकार प्राप्त हुँदैन ।

सामूहिक लगानी योजना भनेको के हो ?

सामूहिक लगानी योजना (Collective Investment Scheme/Mutual Funds) भन्नाले विभिन्न व्यक्ति वा संस्थाहरुको सहभागीता रहने गरी परिचालन गरिएको लगानी रकमलाई आफ्नो जिम्मेवारीमा लिई सोको दक्ष लगानी सेवाद्वारा प्राप्त भएको प्रतिफल सम्बन्धित कार्यक्रमका सहभागीहरुलाई समानुपातिक रुपले वितरण गर्न धितोपत्र सम्बन्धी ऐन बमोजिम योजना व्यवस्थापकले सञ्चालन गरेको लगानी कोष, एकांक कोष वा त्यस्तै प्रकारको अन्य सहभागितामूलक कोष व्यवस्थापन कार्यक्रम भन्ने बुझिन्छ ।

अधिकृत पुँजी भनेको के हो ?

अधिकृत पुँजी भन्नाले कम्पनीले आफ्नो जारी पुँजी

वृद्धि गर्न सक्ने अधिकतम सिमा भन्ने बुझिन्छ ।
यस्तो अधिकतम सीमा प्रबन्धपत्र संशोधन गरी वृद्धि
गर्न सकिने कानुनी व्यवस्था रहेको छ ।

जारी पुँजी तथा चुक्ता पुँजी भनेको के हो ?

जारी पुँजी (Issued Capital) भन्नाले संगठित संस्थाले
जारी गर्न सक्ने पुँजीको अधिकतम सीमा भन्ने बुझिन्छ,
भने चुक्ता पुँजी (Paid up Capital) भन्नाले संगठित
संस्थाद्वारा जारी गरिएको पुँजी मध्ये सम्बन्धित
सेयरधनीहरुबाट चुक्ता गरिएको कुल पुँजी भन्ने
बुझिन्छ । उदाहरणको लागि रु.१०० प्रति सेयरका दरले
जारी गरिएको सेयरमा सेयरधनीहरुबाट प्रति सेयर रु.५०
मात्र तिरेको भएमा रु.५० प्रति सेयर चुक्ता मूल्य
हुन्छ ।

धितोपत्र किन निष्काशन गरिन्छ ?

संगठित संस्थाहरुले आफ्नो पुँजीको आवश्यकता
पूरा गर्न सर्वसाधारण समक्ष धितोपत्र निष्काशन तथा
बिक्री गर्दछन् । यसले लगानीकर्ताहरुलाई लगानीको
अवसर प्रदान गर्नुका साथै उनीहरुलाई व्यवसाय
सञ्चालनबाट प्राप्त मुनाफामा सहभागी हुन सक्ने
अवसर प्राप्त हुन्छ । धितोपत्रको माध्यमबाट
लगानीकर्तासँग छरिएर रहेको बचत रकम उद्योग
धन्दामा परिचालित भई देशको आर्थिक विकासमा
योगदान पुग्दछ ।

धितोपत्र निष्काशन कति प्रकारका हुन्छन् ?

धितोपत्र निष्काशनका विशेष गरी देहायअनुसार ६ प्रकार हुन्छन्:

- सार्वजनिक निष्काशन: एकपटकमा पचासजना भन्दा बढी व्यक्तिहरुलाई विवरणपत्र प्रकाशन गरी बिक्री गरिने साधारण सेयर, अग्राधिकार सेयर तथा ऋणपत्र निष्काशन
- हकप्रद सेयर निष्काशन: साविकका सेयरधनीहरुलाई लक्षित गरी गरिने थप सेयर निष्काशन
- परिपत्रविधिद्वारा निष्काशन: बढीमा पचासजनासम्म लगानीकर्ताहरुलाई लक्षित गरी चिठ्ठी, पत्र वा कुनै पनि विद्युतीय सञ्चार माध्यमबाट गरिने धितोपत्रको निष्काशन
- बोनस सेयर निष्काशन: संगठित संस्थाले आफ्नो मुनाफाबाट भएको वचत वा जगेडा कोषलाई पुँजीकरण गरी साविकका सेयरवालाहरुलाई गरिने थप सेयर निष्काशन
- सर्वसाधारण बाहेक अन्य समूहको धितोपत्र निष्काशन संगठित संस्थाहरुका सर्वसाधारण बाहेक अन्य समूह
- संस्थापक र अन्य समूह) को सेयर सर्वसाधारणमा गरिने निष्काशन
- नयाँ निष्काशन (फर्दर पब्लिक इश्यू):सार्वजनिक

निष्काशन गरी सूचीकृत भैसकेको संगठित संस्थाले आफ्नो पुँजी बृद्धि गर्न पुनः सर्वसाधारण समक्ष गरिने थप सेयर निष्काशन ।

धितोपत्रहरू कसरी खरिद बिक्री गर्न सकिन्छ ?

संगठित संस्थाहरूले धितोपत्र निष्काशन गरेको समयमा धितोपत्र खरिद गर्न सकिन्छ । यस्तै एक पटक निष्काशित धितोपत्रहरू स्टक एक्सचेञ्ज (Stock Exchange) मा सूचीकरण भएपछि खरिद तथा बिक्री गर्न सकिन्छ ।

(क) धितोपत्रको सार्वजनिक निष्काशन

धितोपत्रको सार्वजनिक निष्काशन भनेको के हो ?

धितोपत्र सम्बन्धी ऐन नियमको व्यवस्था बमोजिम संगठित संस्थाले आफ्नो धितोपत्र एक पटकमा पचासजना भन्दा बढि व्यक्ति तथा संस्थाहरूलाई निष्काशन तथा बिक्री प्रबन्धक व्यवसायी मार्फत स्वीकृत विवरणपत्रका आधारमा सार्वजनिक रुपमा सूचना प्रकाशन गरी बिक्री वितरण गर्ने कार्यलाई धितोपत्रको सार्वजनिक निष्काशन भनिन्छ ।

सार्वजनिक रूपमा निष्काशन भएका धितोपत्रहरू कसरी खरिद गर्न सकिन्छ ?

सार्वजनिक रूपमा निष्काशन भएका धितोपत्रहरू नेपाल धितोपत्र बोर्डबाट निष्काशन तथा बिक्री प्रबन्ध कार्यका लागि अनुमतिपत्र प्राप्त धितोपत्र व्यवसायी (मर्चेण्ट बैंकर) मार्फत खरिद गर्न सकिन्छ । यसका लागि धितोपत्र निष्काशन भएको समयमा निष्काशन तथा बिक्री प्रबन्धक संस्थाले सार्वजनिक रूपमा जानकारी गराई उक्त संस्थाले तोकेको स्थानहरूमा धितोपत्र खरिदका लागि दरखास्त दिनुपर्दछ । धितोपत्र खरिदका लागि दरखास्त दिनु अघि लगानीकर्ताले आफ्नो नाममा क्लियरिङ हाउस (Clearing House) को सदस्य भएको बैंक तथा वित्तीय संस्थामा खाता खोलेको हुनु पर्दछ ।

अन्य व्यक्तिको परिचय पत्रको दुरुपयोग गरी धितोपत्र खरिदका लागि आवेदन गरेमा के हुन्छ ?

अन्य व्यक्तिको परिचयको दुरुपयोग गरी वा अनाधिकृत रूपले धितोपत्र खरिदका लागि दरखास्त दिएको पाइएमा त्यस्तो आवेदकहरूको आवेदन रकम जफत गरिने व्यवस्था रहेको छ । यसरी जफत गरिएको रकम धितोपत्र बजारको विकासमा लगाइने व्यवस्था समेत रहेको छ ।

सार्वजनिक रूपमा निष्काशित धितोपत्रहरू कति दिन भित्र बाँडफाँट गरिन्छ ?

सार्वजनिक रूपमा निष्काशित धितोपत्रहरू धितोपत्र खरिदका लागि परेको दरखास्तको संख्या अनुसार धितोपत्र विक्री बन्द भएको ४० दिन देखि ७० दिनभित्र धितोपत्रहरू बाँडफाँट गरिन्छ । बाँडफाँट गरेपछि लगानीकर्ताहरूलाई बाँडफाँट-पत्र वितरण गरिन्छ जस अनुसार सेयर परेका लगानीकर्ताहरूलाई प्रमाण-पत्र प्रदान गरिन्छ भने धितोपत्र बाँडफाँटमा नपरेका तथा माग गरे भन्दा कम धितोपत्र प्राप्त गरेका लगानीकर्ताहरूलाई फिर्ता भुक्तानी गरिन्छ ।

सार्वजनिक रूपमा निष्काशन हुँदा खरिद गरेको धितोपत्रहरू कहिले विक्री गर्न सकिन्छ ?

सार्वजनिकरूपमा निष्काशन भएका धितोपत्रहरू सूचीकरणका लागि बाँडफाँट भएको ३० दिनभित्र स्टक एक्सचेञ्जमा निवेदन दिइसक्नु पर्ने व्यवस्था रहेको छ । यसरी सूचीकरण भएपछि लगानीकर्ताले आफूले खरिद गरेको धितोपत्रहरू धितोपत्र दलाल व्यवसायी मार्फत स्टक एक्सचेञ्जमा विक्री गर्न सक्दछन् ।

सार्वजनिकरूपमा निष्काशित धितोपत्र खरिद गर्नुअघि के के कुराहरू हेर्नुपर्दछ ?

धितोपत्रको सार्वजनिक निष्काशन हुँदा धितोपत्र खरिद गर्न चाहने लगानीकर्ताले सम्बन्धित संगठित संस्थाको

विवरणपत्रका साथै प्रबन्धपत्र र नियमावली हेरी सम्बन्धित कम्पनीको व्यवसायको प्रकृति, आर्थिक विवरण, जोखिम पक्ष, संस्थापक सञ्चालक सम्बन्धी विवरण जस्ता कुराहरुको अध्ययन तथा विश्लेषण गरी लगानी सम्बन्धी निर्णय गर्नु उपयुक्त हुन्छ ।

(ख) सूचीकृत धितोपत्रहरु खरिद बिक्री सम्बन्धी सूचीकृत धितोपत्रहरु कसरी खरिद वा बिक्री गर्न सकिन्छ ?

नेपाल धितोपत्र बोर्डबाट अनुमतिपत्र प्राप्त गरी स्टक एक्सचेञ्जको सदस्यता लिएका धितोपत्र दलाल (Stockbroker) मार्फत सूचीकृत धितोपत्रहरु खरिद तथा बिक्री गर्न सकिन्छ ।

सूचीकृत धितोपत्रहरु खरिद वा बिक्री गर्नुअघि के के कुराहरु हेर्नुपर्दछ ?

धितोपत्रमा लगानी गर्दा जोखिम (Risk), प्रतिफल (Return) तथा भविष्यको संभावना सम्बन्धी पूर्ण ज्ञान र पूर्ण होशियारी साथ गर्नुपर्दछ । धितोपत्र बजारमा सूचीकृत धितोपत्रहरु खरिद गर्न चाहने लगानीकर्ताले सम्बन्धित संगठित संस्थाको कार्य सम्पादन, आर्थिक विवरण तथा वार्षिक प्रतिवेदन, संस्थापक सञ्चालकको विगतको कार्य सम्पादन, संगठित संस्थाहरु द्वारा समय समयमा प्रवाह गरिने तथा स्टक एक्सचेञ्जको सूचना पाटीमा राखिने

मूल्यमा प्रभाव पार्नसक्ने संवेदनशील सूचनाहरु (Price Sensitive Information) समेत हेरी लगानी सम्बन्धमा निर्णय गर्नु बढी सुरक्षित हुन्छ । साथै लगानीकर्ताले आफूलाई विश्वास लागेको धितोपत्र दलाल वा वित्तीय विशेषज्ञसँग आवश्यक जानकारीहरु लिएर धितापत्रको खरिद बिक्री सम्बन्धी निर्णय गर्नु बढी उपयुक्त हुन्छ ।

धितोपत्र दलाललाई खरिद वा बिक्री आदेश कसरी दिने ?

सूचीकृत धितोपत्रहरु खरिद वा बिक्री गर्ने निर्णय गरेपछि लगानीकर्ताले धितोपत्र दलालको कार्यालयमा गएर तोकिएअनुसारको आदेश-पत्र भरी दिनु पर्दछ । यस्तो आदेशमा लगानीकर्ताले आफूले खरिद वा बिक्री गर्न चाहेको धितोपत्रको किसिम, संख्या, मूल्य, आदेश बहाल रहने अवधि आदि स्पष्ट रुपमा उल्लेख गर्नु पर्दछ । आदेश बहाल रहने अवधि उल्लेख नगरेको अवस्थामा त्यस्तो आदेश पत्रको बहाली १५ दिनसम्म कायम रहन्छ । खरिद वा बिक्री आदेश दिएपछि लगानीकर्ताले दलालबाट आफूले दिएको आदेशको दर्ता नम्बर, दर्ता भएको मिति र समय समेत खुलेको निस्सा प्रमाण लिनु पर्दछ ।

आदेश अनुसारको धितोपत्रको खरिद बिक्री कारोबार कसरी हुन्छ ?

लगानीकर्ताहरुबाट प्राप्त खरिद बिक्री आदेश अनुसार

धितोपत्र दलालहरुले कारोवार गर्दा दर्ताक्रम अनुसार लगानीकर्ताको नाम, धितोपत्रको नाम, मूल्य आदि स्टक एक्सचेञ्जको कम्प्युटरीकृत कारोवार प्रणालीमा प्रविष्टी गर्दछन् । यसरी प्रविष्ट भएको खरिद तथा विक्री आदेश मूल्य-समय प्राथमिकता (Price-Time Priority) को आधारमा मेल खाएपछि धितोपत्र कारोवार सम्पन्न हुन्छ ।

कारोवार सम्पन्न भएको जानकारी कसरी प्राप्त गर्ने ?

धितोपत्र दलालले लगानीकर्ताको आदेश अनुसार कारोवार सम्पन्न गरेपछि सो सम्बन्धी तोकिए बमोजिमको जानकारी फाराम (करार नोट) भरी कारोवार भएकै दिन वा भोलिपल्टसम्म लगानीकर्तालाई उपलब्ध गराउनुपर्दछ । लगानीकर्ताले पनि आफ्नो आदेशअनुसार कारोवार भए नभएको बारे धितोपत्र दलालसँग सम्पर्क गरी बुझ्न सक्दछन् । साथै लगानीकर्ताले आफ्नो आदेशअनुसार धितोपत्र कारोवार भए नभएको सम्बन्धमा स्टक एक्सचेञ्जको वेब साईटबाट तथा सिधै स्टक एक्सचेञ्जमा सम्पर्क गरी जानकारी प्राप्त गर्न सक्दछन् ।

कारोवार भएको धितोपत्रको राफसाफ कसरी हुन्छ ?

सेयरको हकमा कारोवार भएको दिनपछिको ३ कार्य दिनभित्र र ऋणपत्रको हकमा कारोवार भएकै दिन

धितोपत्र दलालले कारोवार राफसाफ (Settlement) गर्नुपर्ने व्यवस्था रहेको छ । यसरी कारोवार राफसाफ गर्ने सिलसिलामा धितोपत्र खरिदकर्ता ग्राहकले दलालबाट खरिद कारोवार भएको जानकारी फाराम पाएपछि, कारोवार भएपछिको ३ कार्य दिनभित्र दलाललाई खरिद मूल्य र कारोवार कमिशन बुझाइसकेको हुनुपर्दछ । उक्त खरिद मूल्य खरीदकर्ता दलालले स्टक एक्सचेञ्जमा बुझाएपछि, स्टक एक्सचेञ्जले उक्त रकम बिक्रीकर्ता दलाललाई दिन्छ र त्यसपछि, बिक्रीकर्ता दलालले आफ्नो ग्राहकलाई दिन्छ । अर्कोतर्फ धितोपत्र बिक्रीकर्ता ग्राहकले पनि कारोवार भएको जानकारी फाराम पाएपछि, कारोवार भएपछिको ३ कार्य दिनभित्र दलाललाई धितोपत्रको प्रमाणपत्र र दाखिल खारेजपत्र दिनुपर्दछ । यसरी लगानीकर्ताबाट प्राप्त प्रमाणपत्र र दाखिल खारेजपत्र बिक्रीकर्ता दलालले स्टक एक्सचेञ्जमा बुझाएपछि, स्टक एक्सचेञ्जले उक्त कागजातहरु खरिदकर्ता दलाललाई दिन्छ, र त्यसपछि, खरिदकर्ता दलालले आफ्नो ग्राहकलाई दिन्छ ।

लगानीकर्ताले आफ्नो आदेश अनुसार भएको कारोवार अस्वीकार गरेमा के हुन्छ ?

धितोपत्र दलालबाट आफ्नो आदेश अनुसार कारोवार भएको जानकारी प्राप्त भएपछि, धितोपत्र बिक्रीकर्ताले प्रमाण-पत्र तथा सम्बन्धित कागजात र खरिदकर्ताले खरिद मूल्य समयमै नदिएबाट लगानीकर्ता वा सम्बन्धित दलाललाई हानी नोक्सानी हुन गएमा

सम्बन्धित लगानीकर्ताले त्यस्तो नोक्सानी वेहोर्नु पर्दछ ।

खरिद गरेको धितोपत्रको नामसारी तथा बिक्री गरेको रकम प्राप्त गर्ने सम्बन्धमा कस्तो ब्यवस्था रहेको छ ?

खरिद गरेको धितोपत्रको प्रमाण-पत्र प्राप्त गर्नका लागि लगानीकर्ताले आवश्यक विवरणहरु भरी दलाल मार्फत सम्बन्धित संगठित संस्थामा नामसारी गर्न पठाउनुपर्दछ । प्रचलित ऐन अनुसार यसरी नामसारीका लागि पठाईएको १५ दिनभित्र उक्त संस्थाले लगानीकर्तालाई नामसारीका सम्बन्धमा जानकारी गराउनुपर्ने ब्यवस्था रहेको छ । धितोपत्र बिक्री गरेको खण्डमा भने धितोपत्रको कारोवार राफसाफ भएपछि धितोपत्र दलालले कारोवार कमिशन कटाई बाँकी रकम बिक्रीकर्तालाई तुरुन्त भुक्तानी दिनु पर्दछ ।

धितोपत्रको प्रमाणपत्र तथा बिक्री रकम समयमै प्राप्त नभएमा कस्तो सुरक्षा ब्यवस्था रहेको छ ?

धितोपत्रको खरिद वा बिक्री भएपछि आफूले प्राप्त गर्नुपर्ने धितोपत्रको प्रमाण-पत्र वा रकम समयमै प्राप्त नभएमा लगानीकर्ताले तुरुन्त स्टक एक्सचेञ्जमा सम्पर्क राख्नु पर्दछ । यस स्थितिमा स्टक एक्सचेञ्जले सम्बन्धित दलालबाट प्रतिदिन ०.०५ प्रतिशतका दरले विलम्ब शुल्क समेत असुल गरिदिन सक्दछ ।

यस्तै धितोपत्रको प्रमाण-पत्र वा रकम समयमै प्राप्त नभएबाट लगानीकर्तालाई हानी नोक्सानी भएमा धितोपत्र दलालले स्टक एक्सचेञ्जमा राखेको धरौटी रकमले भ्याएसम्म स्टक एक्सचेञ्जले लगानीकर्तालाई भुक्तानी दिनेछ । धरौटीबाट हानी नोक्सानी पूर्ति हुन नसकेमा प्रचलित ऐनअनुसार सम्बन्धित दलालबाट असुल उपर गर्न सकिनेछ ।

खरिद गरिएको धितोपत्र नामसारी नगरी तुरुन्त बिक्री गर्न सकिन्छ / सकिदैन ?

लगानीकर्ताले खरिद गरेको धितोपत्र आफ्नो नाममा नामसारी नगर्दै तुरुन्त बिक्री गर्न चाहेमा खाली हस्तान्तरण (Blank Transfer) मा राखी बिक्री गर्न सकिने व्यवस्था रहेको छ । यसरी बिक्री गर्ने सिलसिलामा लगानीकर्ताले अघिल्लो बिक्रीकर्ताबाट प्राप्त गरेको दाखिल खारेज पत्र र बिक्रेताको लिखतमा आफूले भर्नुपर्ने महलहरु खाली राखी दलालमार्फत स्टक एक्सचेञ्जमा आफूले खरिद गरेको ब्यहोरा दर्ता गराउनु पर्दछ र पछि बिक्री गर्नुपर्दा दलाललाई बिक्री आदेश दिनुपर्दछ । यसरी खाली हस्तान्तरणमा रहेका धितोपत्रहरु आर्थिक वर्ष समाप्त हुनु अगावै वा सम्बन्धित संस्थाको सेयर दाखिल खारेज बन्द हुनु अघि दलालहरुले सम्बन्धित लगानीकर्ताहरुको नाममा नामसारीका लागि कम्पनीमा पठाउनुपर्ने व्यवस्था रहेको छ ।

दत्ता किताब बन्द भनेको के हो ?

संगठित संस्थाहरूले कम्पनी ऐनको व्यवस्थाअनुसार निश्चित अवधिका लागि सेयर दाखिल खारेज तथा नामसारी नहुने गरी सेयर दत्ता किताब बन्द (Book Close) गर्न सक्दछन् । संगठित संस्थाहरूले विशेष गरी कुन मितिसम्म कायम रहेका सेयरवालाहरूलाई साधारण सभामा सहभागी गराउने तथा लाभांश/बोनस सेयर/हकप्रद सेयर जस्ता प्रतिफलहरू प्रदान गर्ने भन्ने सम्बन्धमा निक्क्यौल गर्नका लागि यसरी दत्ता किताब बन्द गर्दछन् । यसरी दत्ता किताब बन्द भएको अवधिमा पनि सेयर खरिद विक्री गर्न सकिन्छ, तर यस अवधिमा खरिद गर्ने लगानीकर्ताले सम्बन्धित संगठित संस्थाले दत्ता किताब बन्द हुनु भन्दा अघि घोषणा गरेका लाभहरू भने प्राप्त गर्न सक्दैनन् ।

धितोपत्र खरिद गरेपछि कम्पनीमा नाम दत्ता गराउनु किन महत्वपूर्ण छ ?

धितोपत्र खरिद गरी नामसारी नगराएका लगानीकर्ताको नाम सम्बन्धित कम्पनीको दत्ता किताबमा नहुने हुँदा यस्तो लगानीकर्ताहरूले कम्पनीले घोषणा गरेको लाभांश वा अन्य लाभहरू प्राप्त गर्न सक्दैनन् । अतः लगानीकर्ताले धितोपत्र खरिद गरेपछि आफ्नो नाम कम्पनीको दत्ता किताबमा दत्ता गराउन सजग हुनुपर्दछ ।

धितोपत्र खरिद/बिक्री कारोबारमा दलाल व्यवसायीलाई कति कमिशन तिर्नुपर्छ ?

लगानीकर्ताले धितोपत्र दलाललाई खरिद बिक्री रकमको मात्रा अनुसार निम्नानुसार कमिशन बुझाउनुपर्दछ ।

क्रम संख्या	सेयर		सरकारी तथा अन्य धितोपत्र		
	कारोवार रकम रु.	कमिशन प्रतिशत	कारोवार रकम रु.	सरकारी धितोपत्रमा कमिशन प्रतिशत	अन्य धितोपत्रमा कमिशन प्रतिशत
१	५०,००० सम्म	१	५,००,०००	०.२०	०.७५
२	५०,००० - ५,००,०००	०.९	५,००,००० - ५०,००,०००	०.१०	०.६०
३	५,००,००० - १०,००,०००	०.८	५०,००,००० भन्दा बढी	०.०५	०.४०
४	१०,००,००१ भन्दा बढी	०.७			

(क) धितोपत्र दलालले ग्राहकबाट पाउने सेवा शूलक रु. २५१- भन्दा घटी हुने छैन ।

(ख) धितोपत्र दलालले कारोवार सेवा प्रदान गरे वापत उपरोक्त सेवा शूलक वाहेक अतिरिक्त रकम ग्राहकबाट लिन सकिने छैन ।

ब्लू चिप सेयर भनेको के हो ?

लामो समयदेखि नाफा कमाउँदै आएको तथा लगानीकर्ताहरूलाई लाभांश प्रदान गर्दै आउनुको साथै लगानीकर्ता प्रति जवाफदेही भई उनीहरूको विश्वास जित्न सफल हुने कम्पनीको सेयरलाई ब्लू चिप सेयर (Blue Chip Share) भनिन्छ । यस प्रकारका सेयरहरूको बजार मूल्य प्रायः बढिरहेको हुन्छ ।

(ग) धितोपत्र सम्बन्धी अन्य जानकारीहरू धितोपत्रमा लगानीको उद्देश्य के हुनुपर्दछ ?

धितोपत्रमा लगानीको मुख्य उद्देश्यहरूमा पूर्ण 'सुरक्षित', 'राम्रो प्रतिफल' तथा तुरुन्त नगदमा परिणत गर्न सकिने 'तरलता' आदि हुनुपर्दछ । एउटा उद्देश्य प्राप्त गर्न खोज्दा अर्को उद्देश्यमा असर पर्ने हुँदा उल्लेखित तीनवटा उद्देश्यहरूमा आवश्यक सन्तुलन कायम गर्नुपर्दछ ।

धितोपत्रको बजार मूल्य कसरी निर्धारण हुन्छ ?

धितोपत्रको बजार मूल्य धितोपत्रको माग तथा आपूर्ति अर्थात् धितोपत्र खरिद गर्न चाहने लगानीकर्ताहरू र बिक्री गर्न चाहने लगानीकर्ताहरूको चापबाट निर्धारण हुने गर्दछ । धितोपत्रको बजार मूल्यलाई मुख्य रूपले सम्बन्धित संगठित संस्थाको कार्य सम्पादन र सञ्चालन नतिजा, लगानीकर्तालाई प्रदान गरिने

प्रतिफल, संगठित संस्थाको विकास र विस्तारको सम्भावना जस्ता पक्षहरूले प्रभाव पार्दछन् । सामान्य अवस्थामा कुनै संगठित संस्थाको धितोपत्रको माग बढेमा यसको मूल्य बढ्छ र माग घटेमा मूल्य घट्छ ।

धितोपत्रको बजार मूल्यमा हुनसक्ने अस्वाभाविक उतार चढावलाई नियन्त्रण गर्न कस्तो व्यवस्था रहेको छ ?

धितोपत्रहरूको मूल्यमा हुन सक्ने अस्वाभाविक उतारचढावलाई नियन्त्रण गर्नका लागि धितोपत्र कारोबार हुँदा मूल्यमा गर्न सकिने घटीबढीको सीमा तोकिएको छ । प्रत्येक दिन सेयरको प्रथम कारोबार हुँदा उक्त सेयरको अघिल्लो दिन कायम भएको अन्तिम मूल्यको ५ प्रतिशत र त्यसपछिका कारोबारहरूका लागि २ प्रतिशतसम्म मात्र घटिबढी हुने गरी कारोबार हुने व्यवस्था रहेको छ । यस्तै डिभेञ्चर भएमा प्रत्येक दिन प्रथम कारोबारमा ०.२ प्रतिशत र त्यसपछिका कारोबारहरूमा ०.१ प्रतिशतसम्मको दरले मूल्य परिवर्तन हुन सक्दछ । बजार स्थायित्व, सुरक्षित एवं सहज कारोबारका लागि नेपाल स्टक एक्सचेन्ज लि. ले कारोबार स्थगन सम्बन्धमा नयाँ व्यवस्था गरेको छ । सो नयाँ व्यवस्था अनुसार कारोबार शुरु भएको पहिलो एक घण्टामा नेप्से परिसूचक ३ प्रतिशतले परिवर्तन भएमा १५ मिनेटका लागि कारोबार स्थगन

गर्ने, यसरी स्थगन भएको कारोबार पुन खुलेपछि उक्त परिसूचकमा ४ प्रतिशतले परिवर्तन भएमा अर्को ३० मिनेटका लागि कारोबार स्थगन गर्ने, उक्त स्थगन पछि कारोबार पुन खुलेपछि परिसूचकमा ५ प्रतिशत परिवर्तन भएमा उक्त दिन बाँकी पुरै समयको कारोबार स्थगन गर्ने व्यवस्था रहेको छ ।

साधारण सेयरमा लगानी गर्ने लगानीकर्ताले के कस्तो अधिकारहरू प्राप्त गर्दछन् ?

साधारण सेयरधनीले सम्बन्धित कम्पनीको मुनाफामा सरिक हुने, वार्षिक साधारण सभामा सहभागी हुने, सभाका विषयवस्तुहरूमा मत जाहेर गर्ने, कम्पनी सम्बन्धी सूचना तथा वार्षिक प्रतिवेदन प्राप्त गर्ने, साधारण सेयरधनीहरूको तर्फबाट कम्पनीको सञ्चालकहरू मनोनयनका लागि मतदान गर्ने तथा साधारण सेयरधनीहरूको तर्फबाट सञ्चालक पदमा उम्मेदवारी दिन सक्ने जस्ता अधिकारहरू प्राप्त गर्दछन् ।

के धितोपत्रमा गरिने लगानी जोखिम मुक्त छ ?

सबै प्रकृतिका धितोपत्रमा गरिने लगानी जोखिममुक्त हुँदैन । साधारण सेयरमा गरिने लगानीलाई अन्य धितोपत्रमा गरिने लगानीभन्दा बढी जोखिमपूर्ण मानिन्छ । डिबेन्चरको हकमा तोकिएको समय र दरमा व्याज तथा साँवा भुक्तानी गर्ने शर्त रहने हुँदा यसलाई सेयर भन्दा कम जोखिमपूर्ण मानिन्छ । यस्तै सरकारी धितोपत्रमा तोकिएको समय र तोकिएको

दरमा व्याज प्रदान गरिने र तोकिएको अवधिमा सावाँ भुक्तानी समेत निश्चित हुने हुँदा यस्तो धितोपत्रलाई जोखिममुक्त धितोपत्रको रूपमा लिईन्छ ।

साधारण सेयरमा गरिने लगानीलाई किन बढी जोखिमपूर्ण मानिन्छ ?

साधारण सेयरमा लगानी गर्ने लगानीकर्तालाई सम्बन्धित कम्पनीको स्वामित्व प्राप्त हुन्छ । साथै कम्पनी मुनाफामा गएमा नगद लाभांश तथा बोनस सेयर प्राप्त हुने तथा धितोपत्रको बजार मूल्य बढ्दै गएमा पुँजीगत लाभ (बिक्री मूल्य र खरिद मूल्यको अन्तर) समेत प्राप्त हुन सक्दछ । साथै सम्बन्धित कम्पनीले हकप्रद सेयर निष्काशन गरेमा सो खरिद गर्ने पहिलो हक समेत साधारण सेयरधनीलाई प्राप्त हुन्छ । तर कम्पनी नोक्सानमा गएमा साधारण सेयरधनीहरूले लाभ प्राप्त गर्न नसक्नुका साथै आफ्नो लगानी रकम समेत डुब्ने सम्भावना हुन्छ । यसरी साधारण सेयरमा जति बढी लाभको सम्भावना रहन्छ, त्यति नै बढी जोखिमको सम्भावना समेत रहनाले यसलाई अन्य धितोपत्र भन्दा बढी जोखिमपूर्ण मानिन्छ ।

जोखिम बढि लिन नचाहने लगानीकर्ताहरूका लागि धितोपत्र बजारमा कस्ता माध्यम उपलब्ध हुन सक्दछन् ?

धितोपत्र बजार सम्बन्धी पर्याप्त जानकारी नभएका

र बढी जोखिम लिन नचाहने लगानीकर्ताहरुले सामूहिक लगानी कोषहरु (Mutual Funds) मा लगानी गर्न सक्दछन् । यस्ता कोषहरुले लगानीकर्ताहरुलाई युनिटहरु निष्काशन गरी बिक्री गर्दछन् र संकलित रकम विभिन्न किसिमका धितोपत्रहरुमा दक्ष तथा व्यावसायिक रुपमा लगानी गर्ने कोषहरुको उद्देश्य रहेको हुन्छ । यसरी गरिएको लगानीबाट प्राप्त प्रतिफलमा कोषले व्यवस्थापन शुल्क तथा अन्य खर्चहरु कटाई बाँकी रकम सम्बन्धित लगानीकर्ताहरुलाई नै वितरण गर्दछ ।

बजार परिसूचक भनेको के हो ?

सूचीकृत धितोपत्रहरुको कारोवार भएको दिनको कुल बजार मूल्य र आधार वर्षको कुल बजार मूल्य बीचको अनुपात नै बजार परिसूचक हो । सूचीकृत धितोपत्रको मूल्य बढेमा यो परिसूचक बढ्ने तथा मूल्य घटेमा यो परिसूचक घट्ने गर्दछ । नेपालमा नेपाल स्टक एक्सचेञ्ज लि.ले प्रत्येक कारोवार भएको दिन यस प्रकारको परिसूचक गणना गर्दछ, जसलाई नेप्से परिसूचक (NEPSE Index) भनिन्छ ।

मूल्य संवेदनशील सूचना भनेको के हो ?

नगत लाभांश, बोनस सेयर तथा हकप्रद सेयर निष्काशनको घोषणा, धितोपत्र निष्काशन, व्यवस्थापन परिवर्तन, विस्तार योजना, वित्तीय कार्य संपादन, विभिन्न संभौता तथा यस्तै अन्य सूचना एवं जानकारीलाई मूल्य संवेदनशील सूचना (Price

Sensitive Information) भनिन्छ । यस्ता सूचना तथा जानकारीहरुको धितोपत्रको मूल्यमा प्रत्यक्ष असर हुने गर्दछ ।

नेटवर्थ भनेको के हो ?

कम्पनीको चुक्ता पुँजी र सम्पूर्ण जगेडाहरुको कुल जोड नै कम्पनीको नेटवर्थ हो । कुल नेटवर्थलाई कम्पनीको कुल सेयर संख्याले भाग गरेमा कम्पनीको प्रति सेयर नेटवर्थ वा सेयरको किताबी मूल्य प्राप्त हुन्छ ।

भित्री कारोवार भनेको के हो ?

धितोपत्र सम्बन्धी ऐन नियमको व्यवस्था बमोजिम लगानीकर्ताहरु समक्ष सार्वजनिक गराउनुपर्ने जानकारी एवं सूचना सार्वजनिक नगरी उक्त जानकारी एवं सूचनाका आधारमा कम्पनीसंग सम्बन्धित व्यक्ति वा निजको नजिकको व्यक्तिले धितोपत्र कारोवार गरेमा यस प्रकारको कारोवारलाई धितोपत्रको भित्री कारोवार (Insider Trading) भनिन्छ । यस प्रकारको कारोवार गर्न धितोपत्र सम्बन्धी ऐन नियमले बन्देज गरेको छ ।

पोर्टफोलियो लगानी भनेको के हो ?

आफूका विभिन्न धितोपत्रमा लगानी गर्दा केही धितोपत्रमा नोक्सानी भएपनि अन्य धितोपत्रमा मुनाफा हुँदा खुद मुनाफा (Net Gain) मा वृद्धि हुन सक्दछ । लगानीकर्ताले आफूसंग भएको रकम लगानी

गर्दा कुन कुन धितोपत्रहरु वढी जोखिमयुक्त तथा प्रतिफलयोग्य छन् भन्ने तथ्य बुझी लगानी विविधिकरणद्वारा लगानीलाई प्रतिफलयोग्य बनाउन सकिन्छ । विभिन्न प्रकृतिका धितोपत्रहरुका विभिन्न परिमाणमा लगानी गरी जोखिमलाई न्यून गर्ने तथा लगानी प्रतिफलमा वृद्धि ल्याउने विधिलाई पोर्टफोलियो लगानी भनिन्छ । नेपाल धितोपत्र बोर्डबाट अनुमति प्राप्त लगानी व्यवस्थापकहरुबाट पोर्टफोलियो लगानी सेवा प्राप्त गर्न सकिन्छ ।

सर्किट ब्रेकर भनेको के हो ?

धितोपत्रको मूल्य अप्रत्यासित रूपमा बढ्न वा घट्न गएमा सो धितोपत्रको कारोवारमा रोक लगाइने प्रणालीलाई सर्किट ब्रेकर (Circuit Breaker) भनिन्छ ।

धितोपत्रको केन्द्रीय निक्षेप प्रणाली भनेको के हो ?

धितोपत्रको केन्द्रीय निक्षेप प्रणाली धितोपत्र बजारमा निष्काशन भएका धितोपत्रहरु सम्बन्धित धितोपत्रधनीबाट आफ्नो जिम्मामा लिई धितोपत्रको खाता राख्ने, धितोपत्र कारोवारको राफसाफ, फछ्यौट तथा नामासारी प्रकृत्यालाई अति शिघ्र रूपमा सम्पन्न गर्ने, धितोपत्र सुरक्षित राख्ने, धितोपत्र वा स्वामित्व अधिकारको विद्युतीय अभिलेख राख्ने जस्ता महत्वपूर्ण सेवा प्रदान गर्ने धितोपत्र बजारको महत्वपूर्ण पूर्वाधार हो । केन्द्रीय निक्षेप प्रणालीले सहभागी कम्पनीका

धितोपत्र धनीहरुको हक/अधिकारको रजिष्ट्री वा अभिलेख राख्ने तथा निष्काशन गर्न अनुमति दिइए भन्दा बढि धितोपत्र निष्काशन गर्न रोक्ने कार्य गर्दछ ।

लगानी सम्बन्धी शिक्षा किन आवश्यक छ ?

लगानीकर्ताहरुले धितोपत्र बजारका विविध पक्षहरुका सम्बन्धमा प्रशिक्षित भई लगानी गर्न उपयुक्त हुन्छ । लगानी सम्बन्धी शिक्षाबाट लगानीकर्ताहरुलाई सफल लगानीकर्ता हुन सहयोग पुग्नका साथै बजारको विश्वसनीय एवं दीगो विकासमा समेत सहयोग पुग्ने हुंदा लगानी सम्बन्धी शिक्षा आवश्यक देखिन्छ ।

लगानीकर्ता शिक्षा कहांबाट प्राप्त गर्न सकिन्छ ?

सुसूचित भई लगानी गर्न प्रेरित गर्ने गरी प्रकाशन गरिएका पर्चा, पम्प्लेट, पुस्तिका, हाते किताब, नियामक निकाय, बजार सञ्चालक तथा धितोपत्र व्यवसायीहरुको वेबसाइट र यी निकाय एवं संस्थाहरुबाट सञ्चालन गरिने धितोपत्र बजार सम्बन्धी कक्षा एवं अर्न्तक्रिया कार्यक्रम आदिबाट लगानी सम्बन्धी शिक्षा प्राप्त गर्न सकिन्छ ।

कम्पनी खारेजीमा गएमा धितोपत्रधनीहरुको कस्तो हक रहन्छ ?

कम्पनी खारेजीमा गएको अवस्थामा सर्वप्रथम लिक्विडेटर (Liquidator) को नियुक्ति गरिन्छ । यसरी

नियुक्त लिक्विडेटरले कम्पनीको सम्पत्तिको मूल्याङ्कन तथा विक्री गर्न सहयोग गर्दछ । यसरी विक्री गरी प्राप्त रकमबाट सर्वप्रथम कम्पनी खारेज गर्दा लाग्ने खर्च, कर्मचारीहरुको तलव तथा सुविधाहरु, सरकारी कर तथा दस्तुरहरु र सुरक्षित ऋण जस्ता दायित्वहरु भुक्तानी गरिन्छ । यस्ता दायित्वहरुको भुक्तानी पछि बाँकी रहेको रकम डिभेञ्चर धनीहरुलाई प्रदान गरिन्छ । यस्तो भुक्तानी पश्चात पनि रकम बाँकी रहेमा दामासाहीको हिसावले पहिले अग्राधिकार सेयरधनीहरुलाई र त्यसपछि मात्र साधारण सेयरधनीहरुलाई प्रदान गरिन्छ ।

सेयरधनीहरुको कम्पनीप्रतिको दायित्व कस्तो हुन्छ ?

कम्पनीमा सेयरधनीहरुको दायित्व सीमित हुन्छ । सेयरधनीहरुले आफूले लिएको सेयरको अधिकतम मूल्य बाहेक कम्पनीको कुनै पनि प्रकारको दायित्व व्योहोर्नु पर्दैन ।

के धितोपत्रहरुको कारोवार स्टक एक्सचेञ्ज भन्दा बाहिर हुन सक्दछ ?

धितोपत्रको कारोवार स्टक एक्सचेञ्ज भन्दा बाहिर पनि हुन सक्दछ । नेपालको सन्दर्भमा धितोपत्र सम्बन्धी ऐनमा Over-the-Counter बजार सञ्चालन गर्न सकिने व्यवस्था भए अनुसार हाल यस्तो बजार समेत सञ्चालनमा रहेको छ । यसैगरी सरकारी

ऋणपत्रहरुको कारोवार स्टक एक्सचेञ्ज भन्दा बाहिर समेत हुने गरेको छ । यस्तै नागरिक लगानी कोषले सञ्चालन गरेको नागरिक एकांक योजना अन्तर्गत निष्काशित एकांकहरुको बिक्री तथा पुनःखरिद कार्य नागरिक लगानी कोष स्वयंले गर्दै आएको छ ।

धितोपत्र सम्बन्धी गुनासाहरु कहाँ राख्न सकिन्छ ?

धितोपत्रको सार्वजनिक निष्काशन हुँदा धितोपत्र खरिद सम्बन्धी गुनासा सम्बन्धित निष्काशन तथा बिक्री प्रबन्ध गर्ने संस्था, निष्काशनकर्ता कम्पनी तथा नेपाल धितोपत्र बोर्ड समक्ष राख्न सकिन्छ । यस्तै सूचीकृत धितोपत्र खरिद बिक्री सम्बन्धी गुनासाबारे सर्वप्रथम धितोपत्र दलाललाई जानकारी गराउनुपर्दछ । धितोपत्र दलालबाट सन्तुष्ट नभएमा आफ्नो गुनासो लिखित रुपमा स्टक एक्सचेञ्जमा राख्न सकिन्छ । गुनासो समाधान नभएमा नेपाल धितोपत्र बोर्ड समक्ष राख्न सकिन्छ ।

धितोपत्र बजार नियमन कुन निकायबाट हुन्छ ?

नेपाल धितोपत्र बोर्ड धितोपत्र बजारको सर्वोच्च नियमन निकाय हो । यसले धितोपत्र बजारसम्बन्धी नीति नियमहरु तर्जुमा गर्ने, धितोपत्रको सार्वजनिक निष्काशन गर्ने संगठित संस्थाको विवरणपत्र स्वीकृत गर्ने, स्टक एक्सचेञ्ज तथा धितोपत्र व्यवसायीहरुलाई

अनुमतिपत्र प्रदान गर्ने र स्टक एक्सचेन्ज, धितोपत्र व्यवसायी तथा धितोपत्र निष्काशनकर्ता कम्पनीहरुको अनुगमन गर्ने जस्ता कार्यहरु गर्दछ । बोर्डले सरकारलाई बजार सुधार तथा विकास सम्बन्धमा आवश्यक राय सुझाव समेत दिने गर्दछ । यस्तै स्वच्छ र व्यवस्थित तवरले धितोपत्र विनिमय कारोबार गराउने, धितोपत्र व्यवसायीहरुलाई अनुशासित गराउने तथा बजारमा संस्थागत तथा अन्य सूचना प्रवाहलाई सबल गराउने जिम्मेवारी स्टक एक्सचेञ्जमा रहेको हुन्छ ।

धितोपत्र बजार सम्बन्धी आवश्यक जानकारीहरु कसरी प्राप्त गर्न सकिन्छ ?

धितोपत्र कारोवारका लागि आवश्यक जानकारीहरु प्राप्त गर्न धितोपत्र दलाल व्यवसायीहरुसँग सम्पर्क राख्न सकिन्छ । साथै यस सम्बन्धमा नेपाल स्टक एक्सचेञ्ज लि. तथा उक्त लि.को वेबसाईट www.nepalstock.com तथा नेपाल धितोपत्र बोर्ड तथा बोर्डको वेबसाईट मार्फत जानकारी लिन सकिन्छ । बजार सम्बन्धी जानकारीका लागि धितोपत्र सम्बन्धी ऐन नियमहरु तथा नेपाल धितोपत्र बोर्ड र नेपाल स्टक एक्सचेञ्ज लि.का प्रकाशनहरु समेत हेर्न सकिन्छ ।

(नोट: यो कानुनी प्रकाशन नभई जानकारी मूलक प्रकाशन मात्र हो ।)

नेपाल धितोपत्र बोर्ड
योजना तथा विकास विभाग
पो. ब. नं. ५०३१, गौशाला, काठमाडौं ।
फोन नं. ४११०३२२, ४११०३२५, ४११०३२१
फ्याक्स नं. ४११०३३४
ई-मेल: sebo@ntc.net.np
वेब-साईट: www.sebonp.com, www.sebon.gov.np,
www.sedfar.gov.np